

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- Розвивати інфраструктуру морських перевезень, зокрема, розвивати морські порти, здійснюється, незважаючи на загальне зростання обсягу перевантаження у портах, повільно. При потенційній можливості переробляти на існуючих потужностях до 180 млн. тон щорічно, морські торговельні порти досягли показника лише в 123,7 млн. тон. При цьому, Одеський, Маріупольський, Іллічівський порти і порт «Южний» завантажені майже повністю, але порти Дунайського регіону, Миколаївський, Херсонський, Бердянський, Керченський та інші порти мають значні можливості для розвитку, які не використовуються.
- Запровадити фіксовані ставки тарифів єдині для всіх портів та терміналів незалежно від відомчої приналежності та форм власності.
- Модернізувати портову інфраструктуру, діяльність по нарощуванню пропускної здатності портів. У цій сфері потрібні системні зміни на загальнодержавному рівні щодо системи організації роботи із стратегічними інвесторами, надання більшої самостійності портам у залученні інвестицій на умовах спільної господарської діяльності. На рівні окремих портів розробляються конкретні інвестиційні проекти.
- Розвивати механізм міждержавного (регіонального транскордонного) співробітництва. Особлива роль приділяється формуванню інноваційної моделі транскордонного регіоналізму.

Розпочаті дії потребують подальшої систематизації і вироблення комплексного підходу на державному рівні.

1. Продовжити напрацювання у сфері адаптації нормативної бази: удосконалення закону України «Про морські порти», нової редакції Кодексу торговельного мореплавства України, закону «Про морську політику України». Портова галузь потребує невідкладних і корінних перетворень, лібералізації майнових відносин, технічної модернізації та сучасної моделі функціонування морських портів. Ризики інвестування у портову інфраструктуру пов'язані із застарілою нормативною базою.
2. Впровадження ефективного механізму використання портовими операторами інфраструктури порту, перехід на нові форми організації взаємодії (договори управління, концесії, оренди).
3. Продовжити діяльність щодо залучення інвестицій у господарчу складову морських портів. Державна політика у цій сфері має бути направлена на підтримку стратегічно важливих інвестиційних проектів, інвесторів та на сприяння реалізації цільових проектів розвитку портів за рахунок їх власних коштів.
4. У регіонах доцільно активізувати зусилля по використанню таких форм підвищення конкурентоздатності галузей регіональної економіки як СЕЗ і ТПР для посилення транзитних можливостей портів України. Передбачається створення наступних функціональних типів: вільні митні зони і порти, експортні, транзитні зони, митні склади, технологічні парки, технополіси, комплексні виробничі зони, туристично-рекреаційні, страхові, банківські тощо. Наведена класифікація повинна дістати подальшого розвитку, а саме: повинні бути встановлені особливості порядку створення і ліквідації та механізму функціонування таких спеціальних (вільних) економічних зон на території України, як туристично-рекреаційні, страхові, банківські.
5. **Внести зміни** до Положення про портові збори, затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 12 жовтня 2000 року N1544, та наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.06.1996 N214.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

- 1 Державна служба статистики [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 2 Перспективи розвитку морської інфраструктури України в Чорноморсько-Азовському регіоні. - Одеса – 2008, С. 21-26.
- 3 ПОРТІВ УКРАЇНИ [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppci/2010_25/voychenko.pdf
- 4 ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНЗИТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВОДНИХ
- 5 Проблеми та перспективи розвитку співробітництва між країнами Південно-Східної Європи в рамках Організації Чорноморського економічного співробітництва Міжнародна наукова конференція , 17-18 вересня 2008 року, Одеса. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://black-sea.org.ua/ua/reswork/08.09.17.html>
- 6 Стратегія розвитку морських портів до 2015 року. [Електронний ресурс].- Режим доступу: [http://www.ameu.org.ua/index.php?id=38&L=2&tx_ttnews\[pointer\]=8&tx_ttnews\[tt_news\]=419&tx_ttnews\[backPid\]=7&cHash=147a262f52](http://www.ameu.org.ua/index.php?id=38&L=2&tx_ttnews[pointer]=8&tx_ttnews[tt_news]=419&tx_ttnews[backPid]=7&cHash=147a262f52)
- 7 Стратегія участі України в ОЧЕС. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://black-sea.org.ua/ua/reswork/08.09.17.html>
- 8 Українські морські порти й надалі "топитимуть" найвищими в світі тарифами? Юрій Костенко Народний депутат України, голова Української народної партії. <http://blogs.pravda.com.ua/authors/kostenko/4f46500c53fb8/>

РЕЗЮМЕ.

Успішний розвиток ОЧЕС багато в чому залежить від характеру та інтенсивності взаємодії по лінії ОЧЕС – ЄС, від забезпечення необхідного рівня координації і співробітництва між ОЧЕС і ЄС.

РЕЗЮМЕ

Успешное развитие ОЧЕС во многом зависит от характера и интенсивности взаимодействия по линии ОЧЕС – ЕС, от обеспечения необходимого уровня координации и сотрудничества между ОЧЕС и ЕС.

SUMMARY

Successful development of the organisation in many respects depends on character and intensity of interaction on a line the Black sea-europas, from maintenance of necessary level of coordination and cooperation between the BSEC and EU.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.

Губатенко М.І., к.е.н., помічник Народного депутата України – радник Комітету з питань промислової, регуляторної політики і підприємництва

Світове співтовариство увійшло в найбільш складну епоху свого розвитку, що по праву визначають, як інформаційну епоху. Квінтесенція цієї епохи – інформаційне суспільство. Це високодинамічне суспільство з швидкою реакцією на управління та зміни, що відбуваються, у ньому.

На відміну від інших періодів у ньому високої досконалості досягають усі сторони життєдіяльності суспільства, при цьому, основними ресурсами виступають інтелектуальні інформаційні ресурси – знання та інформація.

У комплексі все це визначає якісно нові умови для суспільного і науково-технічного прогресу, науки, освіти і культури, удосконалювання соціально-економічних відносин, духовного життя, підвищення життєвого рівня, демократизації громадського життя.

Інформаційне суспільство створюється через інформатизацію різних сторін і сфер його життєдіяльності на базі інформаційних і комп'ютерно-телекомунікаційних технологій.

Інформатизація суспільства - це загальний і неминучий процес у розвитку людської цивілізації. Альтернативи інформатизації немає, інформатизація - це прорив у майбутнє.

Слід особливо зазначити, що проблеми інформаційного суспільства, його інформатизації визначають основні пріоритети в державній і науково-технічній політиці багатьох країн світового співтовариства.

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

В Україні, як незалежній державі, необхідно досягти корінних змін у вирішенні таких проблем, як зміцнення державності, входження у світове співтовариство, здійснення ринкових реформ та в інших областях. Досягти цього без інформатизації практично неможливо.

Україна відноситься до числа країн - родоначальників концепції інформатизації суспільства. В Україні створена перша електронна обчислювальна машина в континентальній Європі, була сформована системна ідеологія ефективного використання методів і засобів кібернетики, обчислювальної техніки, системного аналізу, моделювання й оптимізації, автоматизованих систем, інформаційно-аналітичних центрів і інформаційно-комунікаційних технологій.

Ініціатива в розвитку процесів інформатизації виходить з Національної академії наук. Перші ідеї в цьому напрямку були висловлені академіком В.М. Глушковым у шістдесятих роках ХХ сторіччя. Надалі вони були розвинуті інститутами Кібернетичного центру. Це дозволило виробити державну науково-технічну політику в області інформатизації, розробити і вперше в Україні прийняти базовий закон про Концепцію і Національну програму інформатизації.

Прогресивність української концепції полягає в тому, що вона дозволяє на ранніх стадіях розвитку інформаційного суспільства здійснити плавний природний перехід до суспільства знань та забезпечувати при цьому генерацію і обробку інформації на всіх рівнях інфраструктур інформатизації і комп'ютерно-телекомунікаційних середовищ. Суспільство знань, за своєю суттю, виступає апогеєм розвитку інформаційного суспільства.

В цей час, коли на міжнародному рівні, на видатних світових конгресах і саммітах, піднімається питання про суспільство знань, стає очевидним важливість ідеї інформатизації, висунутої українськими вченими більше 20 років тому. Принципи, висунуті в Україні, визнані у світі та використовуються різними країнами.

Темпи вирішення проблем постіндустріальної цивілізації світового співтовариства високі. За даними світової статистики глобальні витрати на інформатизацію досягли 1,5 трлн. дол., щорічно збільшуючись на 5,4%.

Відзначимо також, що за даними міжнародних джерел за останні 15 років ріст додаткової вартості в галузях, що базуються на знаннях і інформації, склав 3%, що стабільно перевищувало темпи загального економічного росту, що склав 2,3%.

Таким чином, навіть найкоротший огляд підтверджує, що зусиллями інститутів НАН України в країні створена сучасна концептуальна і науково-методологічна база інформатизації, становлення і розвитку інформаційного суспільства як на початкових стадіях, так і при подальшому його переході до суспільства знань.

Важливо акцентувати, що інформатизація суспільства - складна та багатогранна проблема державного та міжнародного значення. Її ефективне вирішення на національному рівні суттєво впливає на розвиток всіх сфер діяльності суспільства. В таких умовах дуже важливим є збалансованість розвитку структур інформатизації як в країні, так і з світовими тенденціями розвитку інформаційного суспільства.

В Україні розвиваються роботи по розвитку сучасної телекомунікаційної інфраструктури. Створюються багатофункціональні цифрові мережі телерадіомовлення, телекомунікаційні системи державного і відомчого значення, корпоративні мережі і здійснюється їх інтеграція.

Україна є активним учасником впровадження глобальних супутникових систем радіозв'язку. Будуються регіональні волоконно-оптичні канали широкого призначення. Україна бере участь у реалізації ряду міжнародних проектів будівництва магістральних волоконно-оптичних міжнародних ліній зв'язку, що створює сприятливі умови входження у світовий інформаційний простір.

Постійно зростає ринок Інтернет-послуг, за останні роки серед населення України кількість користувачів зросла на 8%. Зростає динаміка ринку інформаційних технологій. Його загальний об'єм становить більше 1,5 млрд. доларів США. Намічаються позитивні тенденції експорту вітчизняних програмних продуктів.

Введені в експлуатацію бази даних і знань, проводяться інформатизація державних структур, розвиваються роботи з використання Web та інформаційних технологій, створення порталів. З великими труднощами і значним відставанням від країн Європи створюється комп'ютерна мережа для освіти і науки. Україна відчуває великі труднощі в реалізації проектів інформатизації шкіл, особливо сільських. В основному вдалося частково вирішити питання, пов'язані з забезпеченістю шкіл комп'ютерами й організацією викладання інформатики.

Позитивне зрушення намітилося в регіональній інформатизації. Більш активно для цих цілей залучаються засоби місцевого бюджету і складають понад 25 млн.грн. у рік. Необхідно відзначити, що незважаючи на величезні труднощі впровадження сучасних офісних систем і технологій, у регіонах починають розвиватися роботи, спрямовані на реалізацію системних технологій вирішення задач комплексного розвитку регіонів. Варто констатувати, що з відставаннями впроваджуються системи електронного документообігу й електронного цифрового підпису. Стримуючий фактор у розвитку регіональної інформатизації - відсутність у країні національної комп'ютерної мережі.

Відзначимо два сформовані підходи до вирішення проблем інформаційного суспільства.

У першому випадку інфраструктура інформаційного суспільства формується і розвивається в умовах, коли перевага віддається реалізації інформаційних задач, а інформаційне суспільство часто в таких випадках визначають як суспільство з упорядкованими інформаційними потоками.

При цьому активно розвиваються комп'ютерні мережі, електронні інформаційні ресурси, інформаційні портали, широко використовуються WEB-технології, мережа інформаційних послуг, розвиваються базові електронні технології для інформатизації державних структур і офісів.

В Україні одержав розвиток підхід, коли інфраструктура розвивається одночасно в двох напрямках: в одній стороні, те, що забезпечує реалізацію інформаційних задач, з іншого боку - формує нові елементи інфраструктури, які дозволяють на різних рівнях електронного управління здійснювати вибір науково-обґрунтованих рішень у різних областях життєдіяльності суспільства. Це особливо наочно проглядається на створенні ІАЦ, як якісно нових елементах інфраструктури інформатизації, пов'язаних з прийняттям рішень. Цим досягається раціональне використання крім звичайних, традиційних ресурсів суспільства, нових, більш могутніх інтелектуальних ресурсів - знань.

При цьому границі інформатизації розширюються, її варто вже розглядати як процес оволодіння суспільством сучасними методами, засобами і технологіями інформатики і системного аналізу, а сама проблема інформатизації є не тільки науково-технічною, а, в значній мірі, соціально-економічною.

Таким чином, перший випадок більш простий у реалізації і досягненні ефективності, але має істотні обмеження в підготовці інфраструктури інформатизації для використання знань у прийнятті рішень.

Прогресивність підходу, який пропонується нами, полягає в тому, що він дозволяє на ранніх стадіях розвитку інформаційного суспільства здійснити плавний природний перехід до суспільства знань і забезпечити при цьому генерацію й обробку інформації на всіх рівнях інфраструктур інформатизації і комп'ютерно-телекомунікаційних середовищ. Суспільство знань за своєю суттю, виступає апогеєм розвитку інформаційного суспільства.

В даний час, коли на міжнародному рівні, на світових конгресах і саммітах, піднімається питання про суспільство знань українці важливо розвивати цей напрямок інформатизації, через те, що з ним пов'язана можливість вирішення найважливіших задач управління соціально-економічними процесами.

Незважаючи на величезні проблеми і труднощі в Україні набувається досвід державного регулювання процесами інформатизації, створення збалансованого високодинамічного інформаційного простору, створення і використання системних, аналітичних, інтелектуальних інформаційних технологій, гнучких дистанційних технологій навчання, у вирішенні проблем становлення і розвитку інформаційного суспільства.

Важливо підкреслити значимість досягнення високої динамічності інформаційного комп'ютерно-телекомунікаційного простору, можливість швидкого пошуку і використання інформації. Тут досягнуто цікавих результатів. Один з них - технологічні засоби освіти на Національному рівні проблемно-орієнтованих просторів, що функціонують у єдиному інформаційному просторі. В Україні, серед першочергових, вивчаються можливості функціонування єдиного медичного простору з дотриманням правових і технологічних вимог.

Важливе, навіть визначальне значення має розвиток нового класу високих наукомістких технологій - інтелектуальних інформаційних технологій, що використовують елементи інтелекту людини. Серед них: мовні, зорові технології, технології, здатні накопичувати і

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

використовувати знання. Досягнуті сьогодні в Україні результати відкривають широкі можливості в розвитку нових прикладних інформаційних технологій широкого застосування.

Пріоритетними напрямками інформатизації в Україні є: створення національної інфраструктури інформатизації; інформатизація органів державної влади й органів місцевого самоврядування; інформатизація соціальної сфери, науки, освіти і культури; нормативно-правове забезпечення й етичні проблеми інформатизації.

В Україні розвиваються національна і корпоративні комп'ютерні мережі, створюються розподілені бази даних і бази знань, інформаційні портали, удосконалюються телекомунікації, розширюються сфери застосування WEB-технологій, інформатизуються державні структури, служби Верховної Ради, Уряду, Президента, підприємства, школи, Вузи, медичні організації.

У багатьох регіонах України і великих промислових центрах (Київ, Харків, Львів, Севастополь, Донецьк і ін.) створюються інформаційно-аналітичні центри як базові елементи інформатизації органів державної влади і місцевого самоврядування. Одночасно з цим для різних галузей господарського комплексу формується мережа взаємодіючих інформаційно-аналітичних центрів різного рівня і призначення. У країні функціонує науково-освітня комп'ютерна мережа URAN з виходом на глобальні комп'ютерні мережі.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Доповідь про стан та перспективи розвитку інформатизації та інформаційного суспільства в Україні за 2010 рік: проект; Кабінет Міністрів України. Додаток 1.2.2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkni.gov.ua/index.php/uk/2010-09-14-09-33-59/2010-09-14-09-36-42>
2. Полумиенко С.К. Інформаційне суспільство в Україні - передумови та можливості створення // Таврический Вестник Информатики и Математики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tvim.info/node/470>
3. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с.

РЕЗЮМЕ

У статті проаналізовано інформаційні та комунікаційні технології задля сприяння сталому економічному розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, інформатизація, інновації.

РЕЗЮМЕ

В статье проанализированы информационные и коммуникационные технологии для содействия устойчивому экономическому развитию.

Ключевые слова: устойчивое развитие, информатизация, инновации.

SUMMARY

The article analyzes the information and communication technologies to promote sustainable economic development.

Keywords: sustainable development, informatisation, innovation.

СОВРЕМЕННАЯ ПАРАДИГМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИННОВАЦИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОГО РЫНКА

Гурова К.Д., канд. экон. наук, доцент, академик АЭН Украины, директор Харьковского торгово-экономического института КНТЭУ

Пронкина Л.И., канд. экон. наук, доцент, академик АЭН, зав. кафедрой «Экономики предприятия и экономической теории» Харьковского торгово-экономического института КНТЭУ

Традиционно конкурентоспособность трактуется как обусловленное экономическими, социальными и политическими факторами стойкое положение страны или ее продуцента на внутреннем и внешнем рынках. Концепция эффективности экономического развития, которая с конца XVIII века определялась по теории Адама Смита как концепция «благосостояния наций», превратилась сегодня в проблему «конкурентоспособности наций».

Анализ последних исследований показывает, что актуальность проблемы повышения конкурентоспособности обуславливает издание большого количества работ такими зарубежными учеными, как М. Портер, И. Ансофф, П. Друкер, П. Кругман, П. Самуэльсон, Дж. Стиглиц, Й. Шумпетер. Названная проблема исследуется экономистами, – А. Гальчинским, В. Гейц, А. Кредисовым, В. Лагутиным, Л. Поддубной, Р. Фатхутдиновым, и другими [1].

Не со всеми выводами специалистов можно согласиться. Немало вопросов как теоретического, так и прикладного характера остаются не разработанными. До сих пор не сформирована стратегия повышения конкурентоспособности товаров и услуг в Украине, в полной мере не исследованы факторы, которые на нее влияют.

Цель статьи – анализ уровня конкурентоспособности экономики Украины и эффективности инноваций в условиях глобального рынка.

Проблема повышения конкурентоспособности в разнообразии ее аспектов отражает практически все стороны жизни общества. Теория конкуренции исходит из того, что конкурируют не страны, а отдельные производители или продавцы продукции. Однако, экономический успех государства, его конкурентоспособность, непосредственно определяется наличием в ней конкурентоспособных отраслей и производств.

Поэтому повышение конкурентоспособности должно стать приоритетом промышленной политики Украины. Безусловно, что ни одна страна, даже самая развитая, не ставит перед собой цель достижение эффективной конкуренции по всему спектру продукции, которую она может потенциально производить. Приоритет отдается лишь тем секторам экономики, которые имеют реальные условия для получения конкурентных преимуществ на мировом рынке.

Поэтому следует различать общую тенденцию к достижению конкурентоспособности национальной экономики в целом и возможности получить конкурентные преимущества в отдельных отраслях и производствах.

Всемирный экономический форум обнародовал ежегодный доклад по глобальной конкурентоспособности стран на 2011—2012 годы (The Global Competitiveness Report 2011—2012), согласно которому положение Украины за год улучшилось, но она все еще остается во второй части рейтинга, учитывающего положение дел в 142 странах мира.

Преимущественно инфраструктурная, а не технологично-инновационная ориентация экономики Украины является крайне опасной и с точки зрения перспектив глобализации.

Определение мер по повышению конкурентоспособности продукции и их финансирование должны обеспечивать максимально эффективное использование имеющихся ресурсов. Конкурентоспособность государства до недавнего прошлого в значительной мере зависела от наличия трех основных факторов производства – природных и трудовых ресурсов, капитала.

С развитием производства и техническим прогрессом конкурентоспособность стали определять факторы высшего уровня, прежде всего, инфраструктура страны, ее научный потенциал, уровень образования населения.

Анализ уровней обеспеченности Украины основными факторами производства и эффективности их использования по сравнению с 6-ю экономически развитыми странами мира (США, Япония, Германия, Франция, Англия, Канада) свидетельствует, что наше государство имеет довольно высокий рейтинг: 3 место – по обеспеченности сельхозугодиями, 4 – по наличию трудовых ресурсов, 3 место по имеющемуся научному потенциалу.